

Hea ploomisort koduaeda

Milliseid uusi ja mõneti unustatud vanu ploomisorte võiks kasvatada?

Ploomisorte on väga palju. Nende hulgast valimiseks annab nõu Polli Aiandusuuringute Keskuse loo- viljaliste töörühma vanemteadur Heljo Jänes.

'Kubanskaja kometa'.

'Kubanskaja kometa'

Kuigi seda sorti on Pollis aastaid paljundatud, on ta koduaedades suhteliselt uus. Tegu on hübriidsordiga, mis on saadud hiina ja haralise ploomipuu ristamisel.

Puu on kasvult madal, viljad valmivad hästi vara (juuli lõpus – augusti algul). Sort on väga saagikas, viljad suured ja ilusad. Kümmeaastane aastat tagasi peeti kõige varasemaks sorti 'Polli varane', ent 'Kubanskaja kometa' oma atraktiivsete viljade ja hea saagikusega lööb selle üle.

Kuna sort õitseb väga rikkalikult ja kui lasta kõigil viljahakatilistel suureks kasvada, jäävad need oodatust oluliselt väiksemaks. Seega tuleb kas õisi või viljahakatisi vähemaks noppida. Siis on lootust saada 50–60grammisteid ploome.

Kuna 'Kubanskaja kometa' ei ole isetolmleja, vajab ta kõrvale kindlasti tolmundjat. Kõige sobilikum on 'Mara', ent töö teeb ära ka haraline ploomipuu ehk alõtša.

'Mara'

Tema erkkollased viljad valmivad hästi hilja ehk septembri teisel poolel. Väikesed (32–35 g) ploomid on väga mahlased, kuid viljaliha on luseemne ümber üpris hapu. Viljad sobivad rohkem hooldamiseks. Eelkõige on see sort

oluline tolmuandjana. Diploidsete (näitab kromosoomide arvu raku tuumas) sortide peamine puudus on see, et luseeme kipub viljalihast kinni olema.

'Kubanskaja kometa' sobivad kaaslasena ka kaks uuemat sorti – Valgevenest kümme aastat tagasi toodud 'Asaloda' ja 'Lama'. Neid nimed tasub meele pidada, need sordid on head tolmuandjad.

'Jubileum'

Euroopa ploomidest ehk aedploomipuudest sobib koduaeda Rootsi väga saagikas sort 'Jubileum'. Puu on suhteliselt madal. Viljad valmivad septembri algupoolel. Need on hästi suured – suurimad isegi kuni 80 g. Sellelgi sordil võiks viljahakatisi hulga vähemaks noppida.

Probleeme on talvekindlusega, seetõttu sobib 'Jubileum' pehmemal talvega piirkonda. Või siis leidke talle koduaias külma eest varjatud kasvukoht. Talveks mähkige ümber tüve paksem paber vms külmakaitseks.

'Mount Royal'.

'Mount Royal'

Uuematest sortidest võiks esile tõsta seda Ameerika sorti. 'Mount Royal' on hästi hiline, valmib umbes samal ajal kui 'Victoria'. Tumesinised hea maitsega viljad pole väga suured. On üsna saagikas, hästi talvekindel, isetolmleja. Tasub proovida, kui soovite saada hilist ploomi.

'Sargen'

Polli sort on küll ammu aretatud, ent jäänud unustusse. Tähelepanu pälvis 'Sargen' uuesti seetõttu, et viimastel üpris karmidel talvedel on ta Eesti sortidest kõige paremi-

ni vastu pidanud. Tumulilla munajas vili on keskmise suuruse ja tugeva vahakirmega. Valmib augusti lõpus – septembri algul. Puu on suhteliselt madal. Väga saagikas. Kuna oma õietolmuga viljastub keskpäraselt, vajab kõrvale tolmundjat. Sobivad 'Ave', 'Renklod Haritonovo' või 'Tartu punane'.

'Ave' ja 'Liisu'

'Ave' peaks küll iga eestlase koduaias kasvama. Maitsev vili on suur ja ilus. Viimastel aastatel pole saak raskete talvede tõttu kahjuks küll hea olnud.

Hea kodumaine sort on ka varavalmiv 'Liisu'. Tolmuandjaks vajab 'Emma Leppermanni' ja 'Edinburghi'. Puuduseks peavad paljud talveõrnust. Samas näitas 'Liisu' hilja-aegu Polli aias üllatavat omadust: 2010 oli ränk talv, ent nii uhket saaki kui eelmisel suvel polnud sordilt saadud palju aastaid.

'Renklod Haritonovo'.

'Renklod Haritonovo'

See on tõeline eliitploom: hästi suure ja võrtsika viljaga, lillakas-siniseid ploome katab tugev vahakirme. Saagikas, isetolmleja, hilisepoolne. Võra on laiuv ja hõre. Kahjuks kipub olema talveõrn.

'Liivi kollane munaploom'

See vana hea sort on endiselt hinnas, tema magusatel kollastel viljadel on suur austajaskond. Paraku oma õietolmuga ei viljastu, lisaks õitseb ka hiljem kui enamik teisi. Tolmuandjateks sobivad samuti hilise õitsemisega 'Märjamaa' ja 'Kihelkonna', hästi sobib ka 'Tulskaja tšornaja'.

KAI SIMSON

Aialeht.ee